

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 46 0 P 094147 22 GŽ

Novi Travnik, 09.06.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudaca: Senada Begović, kao predsjednika vijeća, Mirjane Grubešić i Suade Kahrić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja A.K., sin H. iz B., ..., zastupan po punomoćniku Senadu Bosto, advokatu iz Bugojna, protiv tuženog A.K.1. , sin H., ..., .. W., A., zastupan po punomoćniku Vildani Mutevelić, advokatu iz Bugojna, radi opoziva poklona, v.sp. 30.001,00 KM, odlučujući po žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 094147 19 P od 01.11.2021. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 09.06.2022. godine, donio je slijedeću:

PRESUDU

Žalba tužitelja se odbija kao neosnovana i potvrđuje presuda Općinskog suda u Bugojnu broj: 46 0 P 094147 19 P od 01.11.2021. godine.

Obrazloženje

Presudom prvostupanjskog suda odbijen je kao neosnovan tužbeni zahtjev koji glasi:

“Opoziva se ugovor o pokonu broj OPU-IP: 436/2018 od 03.08.2018. godine, koji su sačinili tužitelj kao poklonodavac i tuženi kao poklonoprimac kojim je tužitelj poklonio tuženom 1/4 dijela nekretnina upisanih u zk. ul. 2516 i p.l. 669, k.č. 775/2 sve k.o. ... koji u naravi predstavlja kuću i zgradu i dvorište, te taj ugovor ne proizvodi nikakve pravne posljedice, pa shodno tome ima se izvršiti brisanje 1/4 dijela navedenih nekretnina u zemljišnoj knjizi i katastarskom operatu sa imena tuženog K. A., sina H. i upis sa 1/4 dijela navedenih nekretnina na ime K.A.1., sina H. u zemljišnoj knjizi i katastarskom operatu, sve u roku od 30 dana pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Obavezuje tužitelj da tuženom naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.680,00 KM, u roku 30 dana.

Protiv navedene presude žalbu je pravovremeno izjavio tužitelj zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava s prijedlogom da se pobijana presuda preinači i udovolji tužbenom zahtjevu tužitelja ili da se presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje. U žalbi ističe da je zaključak suda da ni jednim dokazom tužitelj nije dokazao osnovanost tužbenog zahtjeva odnosno da se tuženi nakon zaključenja ugovora o poklonu ponašao nezahvalno-nemarno prema tužitelju i majci tužitelja i tuženog, suprotan dokazima provedenim u toku

postupka. Posebno iz dokaza koje je izveo tužitelj, a odnosi se na iskaz svjedoka majke parničnih stranaka S.K., a potom i na iskaz tužitelja, kojima sud ne poklanja vjeru ne obrazlažući iz kojih razloga, tako da je u tom dijelu presuda nerazumljiva i kontradiktorna. Time je sud postupio suprotno članu 191. u vezi sa članom 8. Zakona o parničnom postupku. Iz iskaza majke parničnih stranaka kojeg je sud trebao prihvatiti kao jedini relevantan, jer se radi o objektivnom svjedoku i kojem su parnične stranke sinovi, nesumnjivo proizilazi da je tuženi istjerao majku iz kuće uz pomoć policije i to u situaciji kada je upravo ona prema usmenom dogovoru parničnih stranaka trebala koristiti kuću koja je bila predmetom ugovora o poklonu. Također iz istoga proizilazi da je tuženi trebao isplatiti tužitelju 7.500,00 Eura nakon zaključenja ugovora o poklonu. Nasuprot tome, sud u cijelosti poklanja vjeru iskazu tuženog i na osnovu njegovog iskaza donosi pobijanu odluku. Ostali dokazi koje je tuženi izveo na glavnoj raspravi ne dovode u sumnju istinitost iskaza majke parničnih stranaka, ali je sud donio zaključak da tužitelj i svjedok ne govore istinu i ne navodi razloge na osnovu kojih dolazi do tog zaključka. Tužitelj je dokazao osnovanost svog tužbenog zahtjeva i to da je postojao dogovor između tužitelja i tuženog da se nakon zaključenja ugovora o poklonu predmetna kuća i dalje koristi za potrebe stanovanja majke S. prilikom njenih povremenih dolazaka u B., te da to isto čini tužitelj dok ne napravi drugu kuću, da je tuženi promijenio bravu na kući, a kada je istu majka S. promijenila tuženi je uz pomoć policije istjerao iz kuće, da je usmenim dogovorom između tužitelja i tuženog dogovoreno da tuženi na ime toga što mu tužitelj poklanja svoj suvlasnički dio treba da plati 7.500,00 Eura (čime je tuženi počinio krivično djelo Prevarice iz člana 294. stav 4. KZ F BiH). Tuženi osim sopstvenog iskaza nije imao niti jedan dokaz kojim će osporiti iskaze tužitelja i svjedoka, pa stoga „čudi“ zaključak suda da se nije radilo o nezahvalnosti poklonoprimca iz paragrafa 948 Općeg Građanskog zakonika, nego o porodičnoj svađi. Poklonodavci i jesu u porodičnoj vezi i iz te veze je proistekla želja za poklonom. Stoga nezahvalno ponašanje tuženog nakon što je poklon učinjen kroz upravo loše ponašanje u tim porodičnim vezama, nepoštivanje sopstvene majke i brata, izbacivanje iz kuće uz pratnju policije, uistinu predstavlja nezahvalnost koja je gruba te se u ovakvoj vrsti poklona mora uzeti u obzir kao osnov za opoziv. Tačno je kako navodi sud da navodi majke S. kao svjedoka i tužitelja kao parnične stranke nisu evidentirani u samom ugovoru o poklonu, ali treba imati na umu i zaključiti da su ugovorne strane braća, da je postojao odnos povjerenja da će tuženi ispuniti dogovoreno oko plaćanja, kao i ostale usmene dogovore oko korištenja kuće ispoštovati, pa samim tim nije bilo ni nužno da se te odredbe unesu u ugovor o poklonu. Osim toga, nije nužno da te sve dodatne klauzule budu sačinjene pismeno kako bi proizvele pravno dejstvo. Ugovor o poklonu nekretnine je samo formalan ugovor u pogledu prenosa prava vlasništva, dok druge sporedne klauzule mogu biti naknadno mijenjane i ugovorene usmeno poput načina na koji će se nekretnina i dalje koristiti. Stoga sud nije pravilno primijenio materijalno pravo u smislu člana 63. stav 3. Zakona o obligacionim odnosima kada je odbio dokaze tužitelja koji ukazuju na postojanje tih dodatnih usmenih klauzula na ugovor. Treba uzeti u obzir i da je pobuda za zaključenje ugovora o poklonu bila upravo da tužitelj i majka nastave da koriste nekretninu, te da ih je tuženi na grub način onemogućio. Pobuda kod ugovora bez naknade (ugovora o poklonu) smatra se osnovom ugovora pa ako je pobuda otpala ili se nije ostvarila onda više ne postoji ni osnova što ugovor čini ništavim u smislu člana 52. Zakona o obligacionim odnosima. U žalbi je istaknut zahtjev za naknadu troškova sastav žalbe u iznosu od 940,00 KM.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Nakon što je ispitao presudu prvostupanjskog suda u pobijanom dijelu u granicama navoda iz žalbe, kao i po službenoj dužnosti sukladno odredbi člana 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine F BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), ovaj sud je odlučio kao u izreci iz slijedećih razloga:

Iz stanja spisa i činjeničnih utvrđenja prvostupanjskog suda u bitnom proizilazi da je postojao dogovor između parničnih stranaka i njihove majke oko načina podjele sve imovine, po kojem je novac od prodaje stana u Sarajevu trebao pripasti i pripao je tužitelju za izgradnju njegove kuće (koja je u međuvremenu izgrađena), nekretnina u P. je pripala polubratu parničnih stranaka, a sporna kuća koju su naslijedile parnične stranke nakon očeve smrti na jednake dijelove trebala je pripasti tuženom, što je zaključenim Ugovorom o poklonu i realizirano. Nakon zaključenja Ugovora dolazi do razmirica između majke parničnih stranaka i tuženog, što se reflektira na zaključenim Ugovor, kao i na odnose između parničnih stranaka, pa tako majka parničnih stranaka potencira da je sporna kuća izgrađena njenim novcem koja činjenica tokom postupka nije dokazana. Nalog koji tužitelj ističe da je postojao prilikom zaključenja Ugovora, a tiče se nesmetanog boravka majke u spornoj kući kada je u B. nije sastavni dio Ugovora. Iz provedenih dokaza sud nije mogao utvrditi da je tuženi onemogućio tužitelja da koristi spornu kuću nakon zaključenja Ugovora do izgradnje njegove kuće, jer je tuženi samo naveo da je jednom prilikom iznajmio stan iz čega se može zaključiti da nije niti pokušavao koristiti spornu kuću nakon razmirica koje su se pojavile između tuženog i njihove majke. Prvostupanjski sud dalje navodi da su iskazi parničnih stranaka oprečni u smislu inicijative za zaključenje spornog Ugovora, te uslova pod kojima je zaključen, da tužitelj ističe da je zaključen na inicijativu tuženog i pod uslovom da mu tuženi isplati određenu novčanu sumu, dok prema iskazu tuženog inicijativa je potekla od majke parničnih stranaka koja je došla sa punomoći tužitelja i sve dogovorila kod notarke, a tuženi je samo ispotpisivao, te da nije bilo nikakvih dodatnih uslova za zaključenje Ugovora. Majka parničnih stranaka je izjavila je da je inicijativa za zaključenje Ugovora bila na tuženom, da je ugovor zaključen pod uslovom kojeg tuženi nije ispoštovao (njen nesmetan boravku u kući kada je u BiH i isplata tužitelju dogovorenog iznosa novca), da je tuženi vrijeđao i da joj je prijetio, međutim, u tom pravcu tužitelj nije predložio nijedan adekvatan dokaz, te je iskaz u tom pravcu u potpunosti u suprotnosti sa iskazom tuženog koji izjavljuje da nije vrijeđao majku, već je ona njega vrijeđala i napadala. Iz iskaza tužitelja se može vidjeti da je ubrzo nakon zaključenja Ugovora završio svoju kuću u kojoj obitava prilikom svog boravka u B. i da više ne dolazi u spornu kuću, da su se inače dobri odnosi između njih počeli narušavati, jer je tuženi imao ljubavnicu koja je njihova bliža komšinica i smetalo mu je da majka dolazi u B.. Iz iskaza tuženog proizilazi da prilikom zaključenja Ugovora nije bilo nikakvih dodatnih uslova, niti su imali osnova nešto potraživati od njega, budući da je od rata tri puta renovirao spornu kuću, da je novac od stana u Sarajevu pripao tužitelju kako bi napravio kuću, a dogovoreno je da njemu ostane sporna kuća, da je s bratom imao normalan odnos, dok između njih majka nije napravila razdor, želeći imati kontrolu u njihovom odnosu, te je tužitelja držala dalje od njega. Iz mnoštva materijalnih dokaza koje je proveo tuženi, a koji predstavljaju razne račune za nabavku materijala, namještaja, plaćanje određenih usluga, može se vidjeti da su računi glasili na ime tuženog i da je plaćanje izvršio tuženi, dok su računi za struju dolazili na ime prednika parničnih stranaka oca H.K.,

Ugovor o poklonu je jednostrano obvezan pravni posao, dobročin, opoziv i veže se za ličnost poklonoprimalca, te njegovim zaključenjem nastaje obveza samo za poklonodavca koji biva opterećen obvezom koju treba ispuniti, s tim da ugovora o poklonu nema ukoliko ne postoji namjera da poklon bude učinjen. Ugovor o poklonu može sadržavati nalog kojom će poklonodavac zahtijevati od poklonoprimalca da izvrši određenu radnju u korist poklonodavca ili trećeg lica, međutim, taj nalog ne može biti takve prirode da predstavlja naknadu za poklon. Poklonodavac može opozvati učinjeni poklon ako poklonoprimalac svojim ponašanjem prema njemu ili njemu bliskom licu pokaže veliku nezahvalnost. Prema paragrafu 948 Općeg građanskog zakonika tužitelj kao poklonodavac je u obvezi da dokaže da je tuženi kao poklonoprimalac prema njemu ili njemu bliskim osobama iskazao takvu nezahvalnost koja se identifikuje sa obilježjima krivičnog djela kojim se povređuje tijelo ili vrijeđa poštenje, sloboda ili imovina poklonodavca, te shodno tome da poklonodavac osjeća kajanje zbog zaključenog ugovora o poklonu i da se osjeća ponižen i uvrijeđen, tj. nezahvalnost poklonoprimalca podrazumijeva takvo njegovo ponašanje kojim se svjesno povredom ličnosti poklonodavca grubo ogriješio o njegove interese.

Po nalaženju ovog suda, prvostupanjski sud je ocjenom provedenih dokaza pravilno zaključio da u predmetnom Ugovoru o poklonu nisu sadržani nalozi tužitelja kao poklonodavca kojima se zahtijeva od tuženog kao poklonoprimalca da omogući tužitelju korištenje darovane kuće do izgradnje njegove kuće, kao i majci ugovornih stranaka za vrijeme njenog boravka u Bugojnu, a ni obveza tuženog da tužitelju isplati određeni novčani iznos za učinjeni poklon. Prvostupanjski sud također pravilno zaključuje da postojanje takvih usmenih dogovora kojima je uvjetovano zaključenje Ugovora tužitelj nije dokazao, slijedom čega se može zaključiti da je pravno manifestiranje volje tužitelja kroz notarski obrađen ugovor odgovaralo njegovoj faktičkoj volji u momentu sklapanja Ugovora, a sukladno prethodnom dogovoru oko raspodjele sve imovine nakon smrti oca parničnih stranaka.

Kod činjeničnih utvrđenja pobijane presude da nakon zaključenja Ugovora dolazi do razmirica između tuženog i majke parničnih stranaka vezano za obostrane zamjene brave na vratima predmetne kuće prilikom njenog dolaska u B. iz A., za nestanak stvari koje je donijela u kuću, te za osobni život tuženog, što se reflektira i na međusobne odnose između parničnih stranaka koji se pogoršavaju i posljedično dovode do podnošenja tužbe kojom se zahtijeva opoziv Ugovora o poklonu suvlasničkog dijela na predmetnoj kući, prvostupanjski sud pravilno zaključuje da se u konkretnom slučaju ne radi o gruboj nezahvalnosti tuženog iskazanoj prvenstveno prema tužitelju kao poklonodavcu, niti prema njemu bliskim osobama, koja bi se mogla identifikovati s obilježjima krivičnog djela kojim se povređuje tijelo ili vrijeđa poštenje, sloboda ili imovina poklonodavca shodno odredbama paragrafa 948 Općeg građanskog zakonika. Prema tomu, prvostupanjski sud je primjenom pravila o teretu dokazivanja, koji teret je bio na strani tužitelja, donio pravilnu odluku kojom je odbio tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan.

Zbog svega izloženog, ovaj sud je primjenom odredbe člana 226. Zakona o parničnom postupku odbio žalbu tužitelja kao neosnovanu i potvrdio presudu prvostupanjskog suda.

Predsjednik vijeća
Senad Begović

